

Päästötietopalvelun hyödyntäminen kunnan ilmastosuunnitelmassa

Santtu Karhinen, erikoistutkija
17.5.2023

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Sisältö

- Päästötietopalvelun kuvaus
- Esimerkkejä päästötietojen tulkinnasta
- Päästötietopalvelusivuston sisältö ja tukimateriaalit

Syken ALas-laskentajärjestelmä

- Ilmainen tiedontuotanto kaikille kunnille vuosittain
- 309 kuntaa – 14 päästösektoria – 80 alasektoria
- Kasvihuonekaasupäästöt ja energiankulutus
- Tiedot vuosilta 1990, 2005–

- X-1 vuoden päästöjen ennakkotiedot: loka-marraskuu
- X-2 vuoden lopullisten päästötietojen julkistus: huhti-toukokuu

Mitä päästöjä lasketaan?

- Kansallisen inventaarion laskentaperiaatteet lähtökohtana
  - UNFCCC reporting guidelines on annual inventories for Parties included in Annex I to the Convention
  - 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories
- Hiilidioksidi, metaani, dityppioksidi, fluoratut kasvihuonekaasut → CO₂-ekvivalentti
  - CO₂ = 1, CH₄ = 25, N₂O = 298, F-kaasut 124–22800
  - Vuodesta 2023 lähtien koko aikasarjassa CO₂ = 1, CH₄ = 28, N₂O = 265, F-kaasut 4–23500
- Kaikki Suomen kasvihuonekaasuinventaarion päästöt – lukuun ottamatta teollisuuden prosessipäästöjä, kotimaan lentoliikennettä, jäänmurtaajia ja maankäyttösektoria

Mitä päästöjä lasketaan?

- Kulutussähkö
- Sähkölämmitys
- Kaukolämpö
- Öljylämmitys
- Muu lämmitys
- Teollisuus
- Työkoneet
- Tieliikenne
- Raideliikenne
- Vesiliikenne
- Maatalous
- Jätteiden käsittely
- F-kaasut
- (Hyvitykset)

Miten päästöjä lasketaan?

- Tuotanto-/alueperusteinen laskenta
  - Maantieteellinen raja

- **Käyttöperusteinen laskenta**
  - Maantieteellinen raja, mutta tietyt sektorit kulutusperusteisesti: sähkön ja lämmön kulutus, henkilöautoliikenne ja jätteiden käsittely

- Kulutusperusteinen laskenta

Miten päästöjä lasketaan?

- Lähtötietoina käytetään niin paljon paikallista dataa kuin mahdollista – ”Bottom-up”
  - Esim. tieliikenne ja kaukolämpö
- Mikäli paikallinen data ei ole riittävän kattavaa, allokoidaan valtakunnan tason tietoja kunnille erilaisin jakoperustein – ”Top-down”
  - Esim. työkoneet, raide- ja vesiliikenne sekä f-kaasut

Miten päästöjä raportoidaan?

Hinku-laskenta

- Kuntien tavoitteiden seurannan oletuslaskentamalli
- Päästösektorit, joihin alueella välitön tai välillinen ohjausmahdollisuus
- Ei sisälly
  - i) päästökauppateollisuutta,
  - ii) teollisuuden sähkökulutuksen ja jätteiden käsittelyä,
  - iii) paketti-, kuorma- ja linja-autojen läpiajoliikennettä
- Päästöhyvitykset

Kaikki päästöt

Hinku-laskenta

+

Kaikki teollisuuden päästöt

+

Läpiajoliikenne

-

Päästöhyvitykset

Mitä päästöjä seurataan ilmastosuunnitelmissa?

Hinku-laskenta

- Kuntien tavoitteiden seurannan oletuslaskentamalli
- Päästösektorit, joihin alueella välitön tai välillinen ohjausmahdollisuus
- Ei sisälly
  - i) päästökauppateollisuutta,
  - ii) teollisuuden sähkötulituksen ja jätteiden käsittelyä,
  - iii) paketti-, kuorma- ja linja-autojen läpiajoliikennettä
- ~~Päästöhyvitykset~~

Kaikki päästöt

Hinku-laskenta

+

Kaikki teollisuuden päästöt

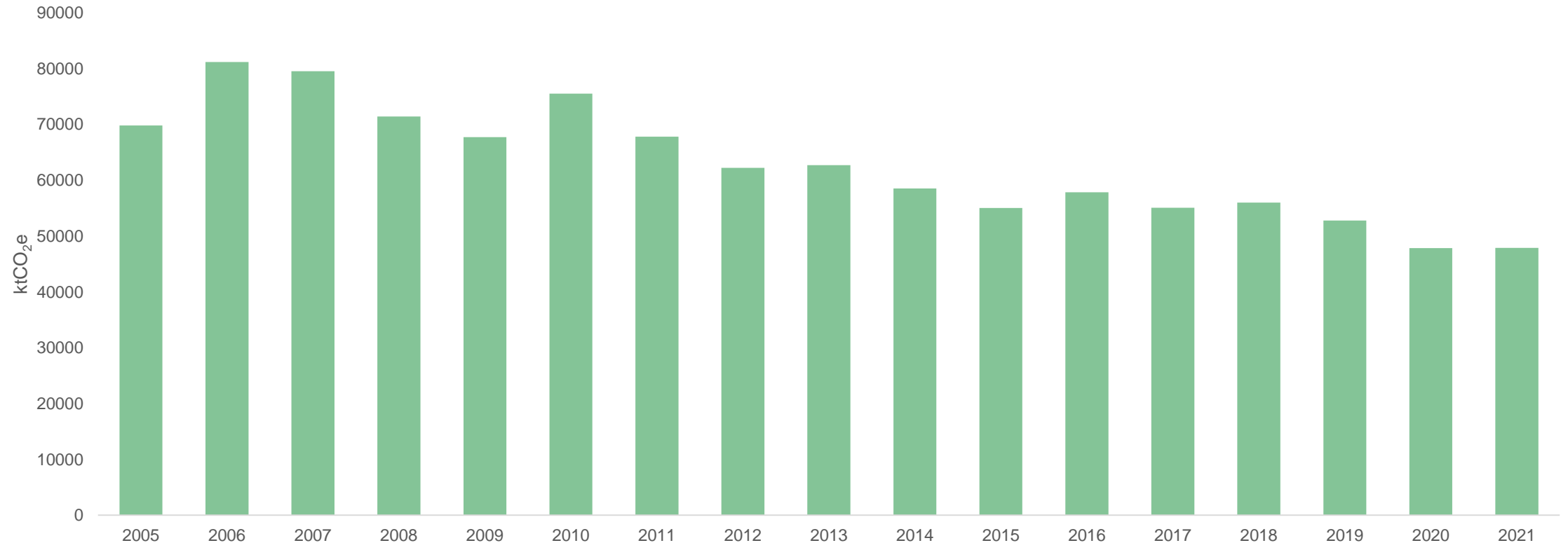
+

Läpiajoliikenne

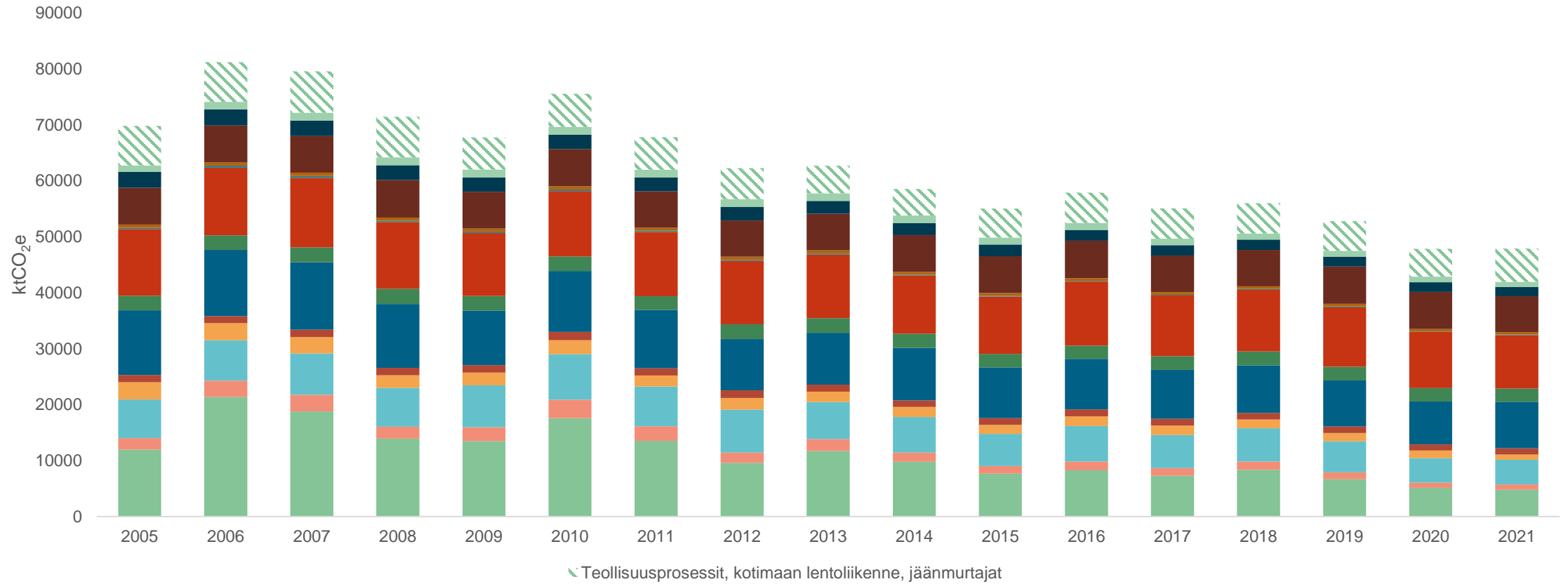
-

Päästöhyvitykset

Suomen kasvihuonekaasupäästöt yhteensä pl. maankäyttösektori

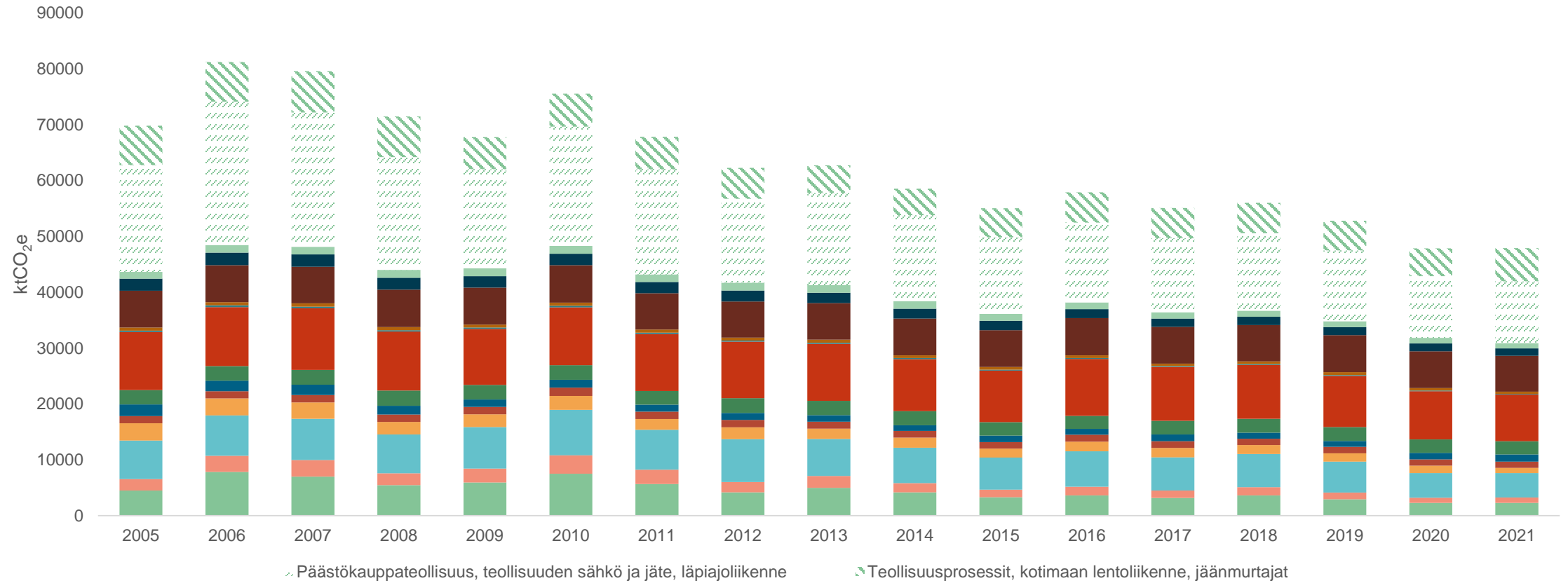

Kaikki päästöt

Teollisuusprosessit, kotimaan lentoliikenne, jäänmurtaajat

Hinku-päästöt pl. päästöhyvitykset

Kysymyksiä / kommentteja?

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Miten tietoja tulkitaan?

Esimerkkinä kaukolämpö ja tieliikenne

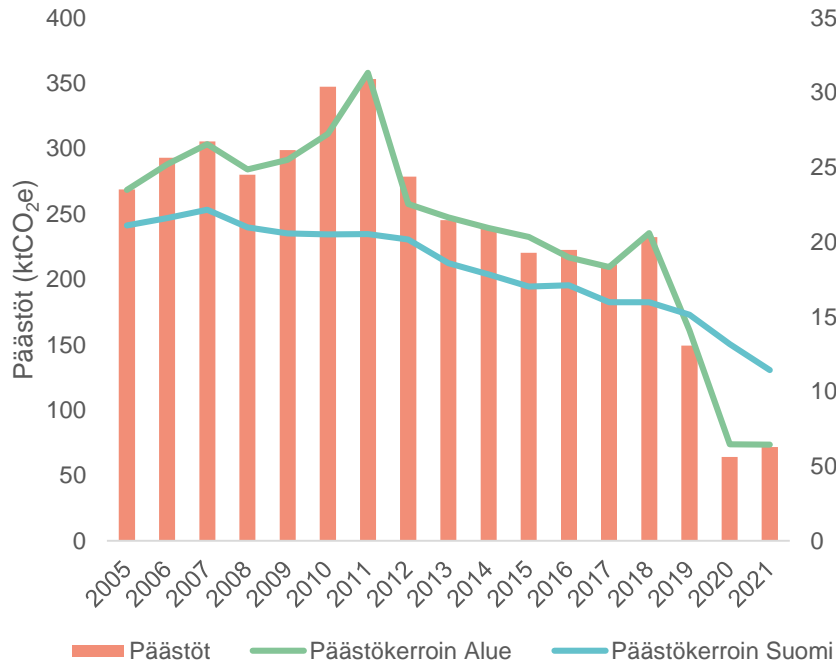

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Kaukolämpö:

-76,1 % vuosina 2005–2021

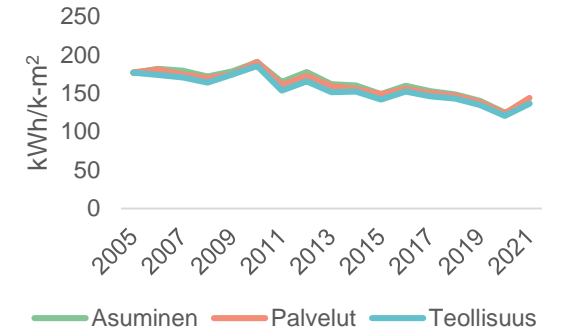
Kasvihuonekaasupäästöt

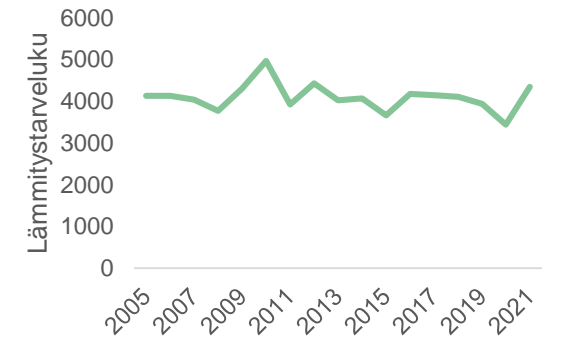
Energiankulutus

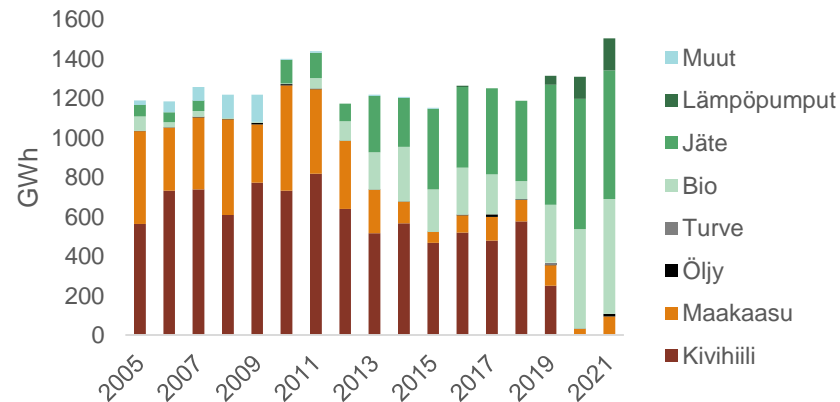
Lämmön ominaiskulutus

Lämmitystarve

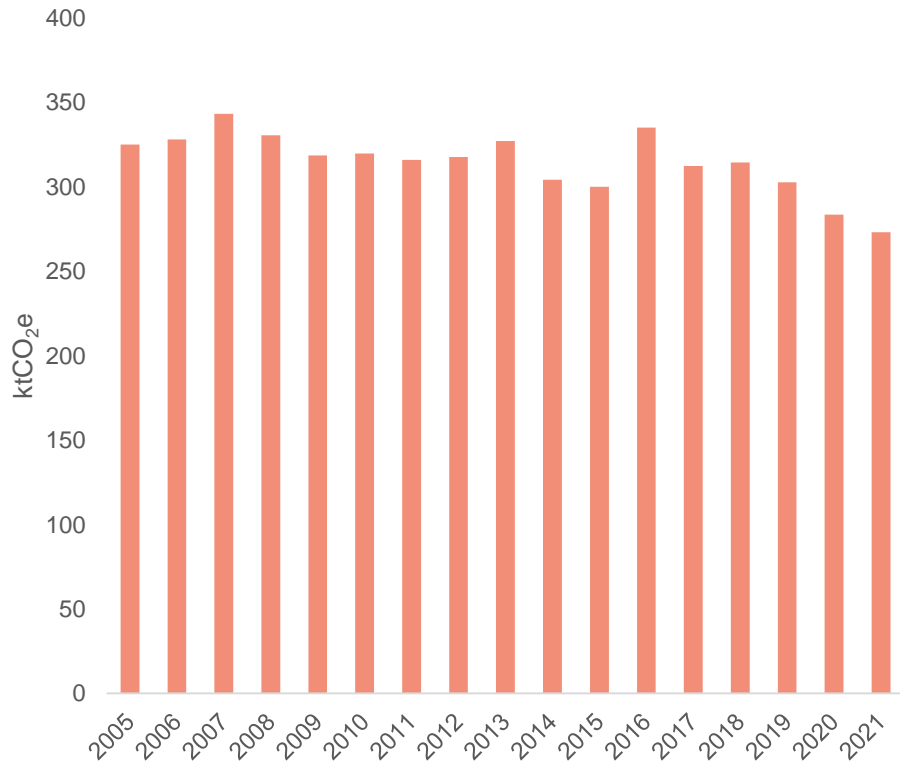

Lämmönlähdejakauma

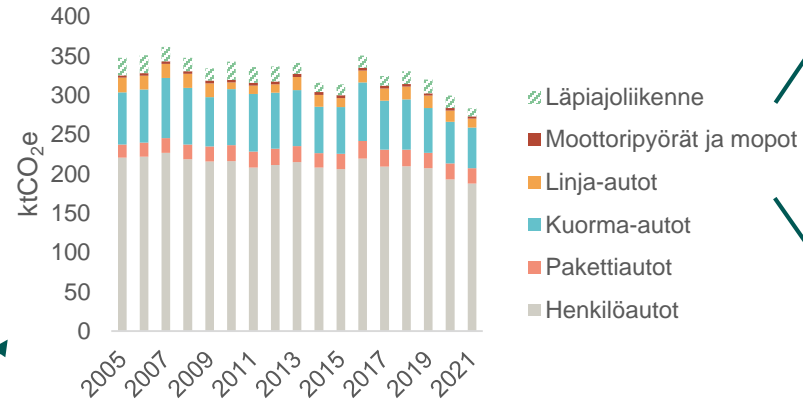

Tieliikenne:

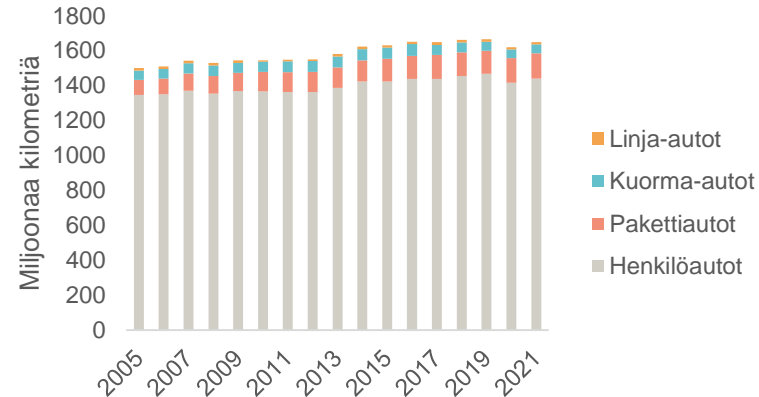
-16,0 % vuosina 2005–2021

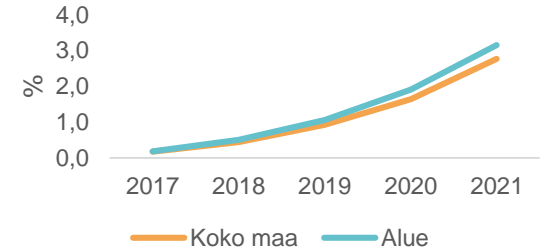
Päästöt lähteittäin

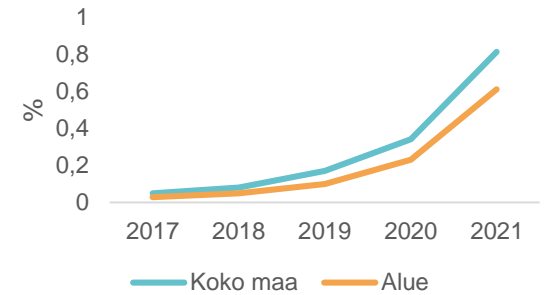
Ajosuorite

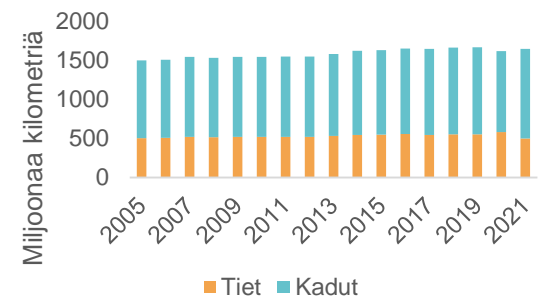
Ladattavien hybridien osuus (%)

Sähköautojen osuus (%)

Katu- ja tiesuorite

Kysymyksiä / kommentteja?

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Mistä tiedot löytyvät?

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Päästötietopalvelun aineistot

- Päästötietopalvelu: <https://paastot.hiilineutraalisuomi.fi/>
- Tarkat tulosaineistot: https://hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Paastot_ja_indikaattorit/Kuntien_ja_alueiden_kayttoperusteiset_kasvihuo_nekaasupaastot
- Menetelmäkuvaus: [https://hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Paastot_ja_indikaattorit/Kuntien_ja_alueiden_kayttoperusteiset_kasvihuo_nekaasupaastot/Kayttoperusteisen_paastolaskennan_menete\(50082\)](https://hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Paastot_ja_indikaattorit/Kuntien_ja_alueiden_kayttoperusteiset_kasvihuo_nekaasupaastot/Kayttoperusteisen_paastolaskennan_menete(50082))
- Syke-raportti päästölaskennasta: https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/316216/SYKEra_25_2020_A_Las_menetelma.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kysymyksiä / kommentteja?

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Kiitos!

santtu.karhinen@syke.fi

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute